

beviisning i denne Henseende er gaaet for vidt fra Rigsdagens Side, at man har overladt for Meget til Administrationen; men det er nu engang blevet Praxis. Jeg er altsaa forsaavidt ganske enig med Forslagsstilleren, som jeg maatte ønske, at Universitetets øvrige Forhold maatte blive tagne under Overveielse i det Hele, førend en endelig Afgjørelse af dette Forhold bliver truffen. Da jeg imidlertid paa Grund af den hidtil gjældende Praxis ikke seer nogen juridisk Bæmskelighed ved, at Ministeren indretter en saadan Examenscommission til Prøve, og da jeg troer, det vil være et overordentlig væsentligt Argument for at faae Sagen endelig afgjort, at man seer, at den kan lade sig gennemføre, saa kan jeg ikke tiltræde det forelgaende Forslag, men maa stemme imod det. — Jeg vil af flere Grunde nødig tale imod det høitæverdige Medlem, der sidst havde Ordet (Vindeshøll). Deels modsiges jeg ham ikke gjerne paa Grund af hans høie Alder, og deels angriber jeg ikke gjerne Universitetet her i Rigsdagen. Det er maastee en Svaghed hos mig — man siger jo: „Gammel Kjerlighed rufter ikke“ — men jeg kan ikke slutte mig til dem, der fra saa mange Sider angribe Universitetet. Smid- lertid maa jeg dog tillade mig at bemærke, at det efter min Overbeviisning er fuldstændig urigtigt, hvad den høitærede Taler sagde, naar han skildrede det, der forehaves, som en Tilbagegang, som Noget, der er værre end den bestaaende Tilstand. Den ærede Taler fjender aabenbart slet ikke Tilstanden ved Universitetet, naar han kan tale saaledes, som han gjorde. Han siger, at Universitetet skal lære Følk at studere. Ja, det er ganske vist, dersom det kunde det, dersom det var istand dertil; men saaledes som Universitetet ofte driver sin Underviisning og driver den netop paa Grund af, at Professorerne tillige skulle examinere, bliver det, der kaldes et Studium, ofte ikke til Andet end til en Lectelæren, og det følger ganske naturligt deraf, at, naar alle Universitetspladserne bestandig skulle holdes besatte, fordi der skal være Mænd til at examinere, saa blive vi under vor fattigdom paa Kræfter nødte til at besætte flere Pladser med

Mænd, som ikke ere dem vorne og ikke kunne udføre den Gjerning, som i vor Tid kræves af Universitetet, nemlig en veiledende, befrugtende og vækkende Indflydelse paa de Studerende, men som kun kunne gaae ad den gamle slagne Vandvei, den, at overlære Stof, som de igjen fordre gengivet paa selsamme Maade, hvori det er overleveret. Deraf følger, at Meget, som nu kaldes Studium, kun er Lectelæren, deraf følger, at Manuductionsvoesenet blomstrer ved Universitetet, og hvad er Manuductionsvoesenet Andet end at lære Collegter udenad? Ja, man har seet forskellige Mænd have deres gode Udkomme ved at udleie Afskrifter af Collegtehefter, men det er urimeligt i vor Tid, hvor Litteraturen er saa rig. Den ærede Taler klagede over, at der ikke var danske Compendier, men han glemte at omtale, at der i Skolerne vises det tydske Sprog saamegen Opmærksomhed; at vi jo Allesammen kunne læse Tydsk ligesaa godt som Dansk. (Stammer: Nei!) Jeg paastaer, at de fleste kunne læse Tydsk ligesaa godt som Dansk, og der er altsaa ingen Bæmskelighed for Studenterne ved at benytte navnlig den tydske Litteratur, hvis Rigdom den ærede Taler med fuld Ret udhævede; men det var meget bedre for Studenterne, at de vare henviste til Litteraturen, og at vort Universitet gav dem den Veiledning, som hører til for at kunne hitte Rede i den. Det, der mindst ligner Studium, er at lære udenad Ord, der ere sagte af Professorerne for at gengive dem ved Examensbordet, og Folgen af, at meget Examensvoesen og Studerevoesen er drevet paa den Maade, viser sig deri, at vi have mange Embedsmænd, som slet ikke mangle gode Gyver, og som derfor kunde være dygtige Embedsmænd, naar de blot havde lært det, som den ærede Taler vil, at de skulle lære ved Universitetet, nemlig at studere, og derved vare komne til en virkelig Udvikling. Der er altsaa i vort Universitetsvoesen som i saa meget Andet noget Raadent, og jeg kunde høilig ønske, at Regjeringen vilde gjøre det til Gjenstand for den næste Overveielse, om det ikke skulde være rigtigt at underkaste samtlige Universitetets Forhold og det høiere Under-